

PROJEKT

Uzasadnienie
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie
z dnia 2023 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nad
Husowem PLH180025

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust.10 ustawy o ochronie przyrody zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U.

z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Projekty planów zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 z późn. zm.).

Obszar Natura 2000 Nad Husowem PLH180025 jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty został zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE - Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669; (Dz. Urz. UE L 33 z 08.02.2011, str. 146). Aktualny status prawny, powierzchnia obszaru oraz jego współrzędne geograficzne regulowane są na mocy Decyzji Wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia piętnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowana jako dokument nr C(2022) 854) (Dz. U. L 39 z 21.2.2022, str. 14).

Obszar Natura 2000 Nad Husowem PLH180025 położony jest w regionie biogeograficznym kontynentalnym. Pod względem administracyjnym zlokalizowany jest w województwie podkarpackim, w powiatach: łańcuckim (gm. Łańcut, Markowa), przeworskim (gm. Jawornik Polski, Kańczuga) i rzeszowskim (gm. Chmielnik, Hyżne).

Obszar położony jest w obrębie Pogórza Dynowskiego na wysokości od 246 do 373 m n.p.m. Dominującym elementem szaty roślinnej są lasy z rzędu *Fagetalia sylvaticae*, stanowiące ponad 95% powierzchni. W dolnych partiach stoków występują grądy *Tilio-Carpinetum* i postaci przejściowe między oboma zbiorowiskami leśnymi. Pozostały areal zajmują grunty nieleśne z fragmentami cennych przyrodniczo ekosystemów łąkowych oraz duży kompleks stawów będący ostoją chronionej batrachofauny

Przedmiotami ochrony wg Standardowego Formularza Danych (SDF) w obszarze Natura 2000 Nad Husowem PLH180025 są 3 typy siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 8 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Przedmiotami ochrony są następujące typy siedlisk przyrodniczych wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- 9110 Kwaśne buczyny *Luzulo-Fagetum*;
- 9130 Żyzne buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*;
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*;

Przedmiotami ochrony są następujące gatunki zwierząt wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- 1193 kumak górski *Bombina variegata*;
- 4014 biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*;

- 1086 zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*;
- 6199 krasopani hera *Euplagia quadripunctaria*;
- 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;
- 6179 modraszek nausitous *Phengaris nausithous*;
- 6177 modraszek telejus *Phengaris teleius*;
- 2001 traszka karpacka *Triturus montadoni*

Plan zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Nad Husowem PLH180025 został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej. Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru rozpoczęły się 25 lutego 2020 r. w ramach realizacji projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000” współfinansowanego ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Spójności w ramach II Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ustawy o ochronie przyrody w ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Dotyczy części obszaru położonych poza gruntami będącymi w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, dla których ustanowiono plan urządzania lasu – Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Kańczuga na lata 2014-2023 (Decyzja Ministra Środowiska z dnia 17 lipca 2014 r.; znak sprawy: DLP-I-611-43/29394/14ŁP).

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych przeprowadzono pełną inwentaryzację przyrodniczą w 2020-2021 roku oraz ocenę zachowania siedlisk przyrodniczych.

Siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*),
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*),
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*).

Gatunki zwierząt wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- 1193 kumak górski *Bombina variegata*;
- 4014 biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*;
- 1086 zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*;
- 6199 krasopani hera *Euplagia quadripunctaria*;
- 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* ;
- 6179 modraszek nausitous *Phengaris teleius*;
- 6177 modraszek telejus *Phengaris teleius*;
- 2001 traszka karpacka *Triturus montadoni*.

Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) na przedmiotowym obszarze występują w postaci 8 płatów. Ocenę siedliska obniża słabo wykształcona warstwa krzewów, ubogie runo oraz niewielkie zasoby martwego drewna. Perspektywy ochrony oceniono jako właściwe dla większości płatów z wyłączeniem jednego, gdzie zostały ocenione jako niepewne. Brak istotnych czynników zagrażających trwałości siedliska, nie odnotowano gatunków inwazyjnych i ekspansywnych. Wśród zidentyfikowanych zagrożeń istniejących podano usuwanie martwych i umierających drzew. Nie wykazano zagrożeń potencjalnych. Cele działań ochronnych dla siedliska są wynikiem obecnego stanu siedliska przyrodniczego. Jako cel działań ochronnych podano:

- Utrzymanie powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze (ok. 44 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów.
- Utrzymanie wskaźnika „*charakterystyczna kombinacja florystyczna*” na poziomie co najmniej oceny FV (min. na 7 stanowiskach). Typowa, właściwa dla siedliska przyrodniczego (z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitosocjologicznego).
- Utrzymanie wskaźnika „*skład drzewostanu*” na poziomie oceny FV. Drzewostan jedno- lub wielogatunkowy z dominującym udziałem buka, bez gatunków obcych ekologicznie/geograficznie.
- Utrzymanie wskaźnika „*inwazyjne gatunki obce w podszyciu i runie*” na poziomie oceny FV. Brak gatunków obcych o charakterze inwazyjnym.
- Utrzymanie wskaźnika „*ekspansywne gatunki rodzime w runie*” na poziomie oceny FV. Brak gatunków ekspansywnych.
- Utrzymanie wskaźnika „*struktura pionowa i przestrzenna roślinności*” na poziomie oceny FV (min. 7 stanowisk). Zróżnicowana, drzewostan różnowiekowy.
- Utrzymanie wskaźnika „*wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)*” na poziomie oceny U1. (<10% udział drzew starszych niż 100 lat, ale >50% udział drzew starszych niż 50 lat).
- Utrzymanie wskaźnika „*naturalne odnowienie drzewostanu*” na poziomie oceny FV. Obecne, wypełniające dogodnie do odnowienia miejsca.
- Utrzymanie wskaźnika „*gatunki obce w drzewostanie*” na poziomie oceny FV. (<5% udziału powierzchniowego – miejscami lub pojedynczo i nie odnawiające się).
- Utrzymanie wskaźnika „*mikrosiedliska drzewna (drzewa biocenotyczne)*” na poziomie oceny U1 (10-20 szt./ha).
- Utrzymanie wskaźnika „*martwe drewno (łączne zasoby)*” na poziomie co najmniej oceny U1 (10-20 m³/ha).
- Utrzymanie wskaźnika „*martwe drewno wielkowymiarowe*” na poziomie co najmniej oceny U1 (3-5 szt./ha).

W odpowiedzi na podane zagrożenia jako działania ochronne zaproponowano zwiększenie udziału starych i zamierających drzew. Nie przewidziano działań związanych z uzupełnieniem stanu wiedzy, uznano, że jakość danych jest wysoka (G), a stopień rozpoznania terenu objętego planem pod kątem występowania przedmiotu ochrony w ramach przeprowadzonych badań terenowych jest pełny.

Żyzne buczyny górskie (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) stanowią najważniejsze zbiorowiska leśne na obszarach górskich w Polsce. Na przedmiotowym obszarze ocenę siedliska obniża średnioliczny udział gatunków charakterystycznych, niewielkie zasoby martwego drewna i martwego drewna wielkowymiarowego. Ponadto na strukturę siedliska niektórych płatów wpływ ma udział gatunków inwazyjnych – niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, ekspansywnych oraz obecność gatunków obcych w drzewostanie – dębu czerwonego *Quercus rubra* i robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*. Perspektywy ochrony na wszystkich stwierdzonych stanowiskach oceniono jako właściwe.

Z zagrożeń istniejących odnotowano usuwanie martwych i umierających drzew; odpadki i odpady stałe; obce gatunki inwazyjne oraz problematyczne gatunki rodzime. Brak zagrożeń potencjalnych. Jako cel działań ochronnych zaproponowano:

- Utrzymanie powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze (ok. 400 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów.
- Utrzymanie wskaźnika „*charakterystyczna kombinacja florystyczna*” na poziomie co najmniej U1 (min. 8 stanowisk).
- Utrzymanie wskaźnika „*struktura pionowa i przestrzenna fitocenozy*” na poziomie oceny FV. Zróżnicowana, drzewostan różnowiekowy o zróżnicowanym przestrzennym zwarciu.
- Utrzymanie wskaźnika „*naturalne odnowienia drzewostanu*” na poziomie oceny FV. Obecne, wypełniające dogodnie do odnowienia miejsca, w szczególności naturalne luki i prześwietlenia, lub intensywnie pojawiające się w wyniku cięć obsiewnych, o składzie odpowiadającym składowi drzewostanu; przy rębniach nie wymagające uzupełnienia odnowieniem sztucznym więcej niż 10%.
- Utrzymanie wskaźnika „*gatunki obce w drzewostanie*” na poziomie oceny FV (na 80% stanowisk). Poniżej 5% tj. miejscami lub pojedynczo nie odnawiające się.
- Utrzymanie wskaźnika „*martwe drewno (łącznie zasoby)*” na poziomie co najmniej oceny U1. 10-20 m³/ha.
- Utrzymanie wskaźnika „*martwe drewno grubowymiarowe*” na poziomie co najmniej oceny U1. 3-5 szt./ha.
- Utrzymanie wskaźnika „*mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)*” na poziomie oceny U1 (na 60% stanowisk). 10-20 szt./ha.
- Utrzymanie wskaźnika „*ekspansywne gatunki rodzime w runie*” na poziomie oceny FV - brak gatunków ekspansywnych lub pojedyncze okazy gatunków nitrofilnych w runie - oraz poprawa oceny tego wskaźnika na stanowiskach gdzie nadano ocenę U1.
- Utrzymanie wskaźnika „*inwazyjne gatunki obce w podszyciu i runie*” na poziomie oceny FV - brak - oraz poprawa oceny tego wskaźnika na stanowiskach gdzie nadano ocenę U1.
- Utrzymanie wskaźnika „*skład drzewostanu*” na poziomie oceny FV. Gatunki obce ekologicznie buczynom stanowią poniżej 15% drzewostanu (co najwyżej 1 w opisie taksacyjnym wg metodyki urządzania lasu). Drzewostan zdominowany (powyżej 50%) przez gatunki buczynowe - oraz poprawa oceny tego wskaźnika na stanowiskach gdzie nadano ocenę U1.
- Utrzymanie wskaźnika „*wiek drzewostanu (udział starodrzewu)*” na poziomie oceny co najmniej U1. Poniżej 10% udział drzew starszych niż 100 lat, ale powyżej 50% udział drzew starszych niż 50 lat.
- Utrzymanie wskaźnika „*inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna*” na poziomie oceny FV. Brak.

W ramach planu zadań ochronnych zdefiniowano następujące działania ochronne – zwiększenie udziału starych i zamierających drzew oraz usuwanie inwazyjnego gatunku niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* i niecierpka gruczołowatego *Impatiens glandulifera*. Nie przewidziano działań związanych z uzupełnieniem stanu wiedzy, uznano, że jakość danych jest wysoka (G), a stopień rozpoznania terenu objętego planem pod kątem występowania przedmiotu ochrony w ramach przeprowadzonych badań terenowych jest pełny.

Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) na przedmiotowym obszarze występuję w postaci 4 płatów. Ocenę siedliska obniża zubożony skład gatunków charakterystycznych. Obserwowano również małe ilości martwego drewna

i martwego drewna wielkowymiarowego. Na wszystkich stanowiskach perspektywy ochrony oceniono jako właściwe. Brak istotnych czynników zagrażających trwałości siedliska, nie odnotowano gatunków inwazyjnych i ekspansywnych. Wśród zidentyfikowanych zagrożeń istniejących podano usuwanie martwych i umierających drzew. Nie wykazano zagrożeń potencjalnych. Cele działań ochronnych dla siedliska są wynikiem obecnego stanu siedliska przyrodniczego. Jako cel działań ochronnych podano:

- Utrzymanie powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze (ok. 20 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów.
- Utrzymanie wskaźnika „*charakterystyczna kombinacja florystyczna*” na poziomie oceny FV (na 50% stanowisk). Typowa, właściwa dla siedliska przyrodniczego z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitosocjologicznego.
- Utrzymanie wskaźnika „*ekspansywne gatunki rodzime w runie*” na poziomie oceny FV. Brak gatunków ekspansywnych lub pojedyncze okazy gatunków nitrofilnych.
- Utrzymanie wskaźnika „*inwazyjne gatunki obce w podszycie i w runie*” na poziomie oceny FV. Brak gatunków inwazyjnych.
- Utrzymanie wskaźnika „*struktura pionowa i przestrzenna roślinności*” na poziomie co najmniej oceny U1. Jednolity stary drzewostan lub struktura zróżnicowana ze zwartym starym drzewostanem zajmującym 10-50% powierzchni.
- Utrzymanie wskaźnika „*wiek drzewostanu*” na poziomie oceny U1. Poniżej 10% udział drzew starszych niż 100 lat, ale powyżej 50% udział drzew starszych niż 50 lat.
- Utrzymanie wskaźnika „*naturalne odnowienia drzewostanu*” na poziomie oceny FV. Obfite, w lukach i prześwietleniach, brak pod okapem drzewostanu, ślady zgrzyzania nieliczne.
- Utrzymanie wskaźnika „*gatunki obce w drzewostanie*” na poziomie oceny FV. Poniżej 1% i nie odnawiające się, na co najmniej 90 % powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze.
- Utrzymanie wskaźnika „*martwe drewno (łącznie zasoby)*” na poziomie co najmniej oceny U1. 10-20 m³/ha.
- Utrzymanie wskaźnika „*martwe drewno wielkowymiarowe*” na poziomie co najmniej oceny U1. 3-5 szt./ha.
- Utrzymanie wskaźnika „*mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)*” na poziomie co najmniej oceny U1. 10-20 szt./ha.
- Utrzymanie wskaźnika „*inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna*” na poziomie oceny FV. Brak.

W odpowiedzi na podane zagrożenia jako działania ochronne zaproponowano zwiększenie udziału starych i zamierających drzew. Nie przewidziano działań związanych z uzupełnieniem stanu wiedzy, uznano, że jakość danych jest wysoka (G), a stopień rozpoznania terenu objętego planem pod kątem występowania przedmiotu ochrony w ramach przeprowadzonych badań terenowych jest pełny.

Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus* nie stwierdzono występowania tego gatunku w przedmiotowym obszarze Natura 2000 Nad Husowem PLH180025. Stwierdzono 4 punkty siedliskowo sprzyjające jego występowaniu (Hadle, Jawornik, Monasterz, Zabratówka). Na żadnym z wytypowanych stanowisk potencjalnych nie stwierdzono tego gatunku. Należy jednak zaznaczyć, że badania dotyczyły tylko niewielkiego fragmentu obszaru (17% powierzchni obszaru Natura 2000 Nad Husowem PLH180025) znajdującego się poza Lasami Państwowymi. W związku z brakiem stwierdzenia gatunku zagrożenia, cele

i działania ochronne nie zostały sformułowane.

Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinnus* gatunek nie potwierdzony w obszarze, chociaż występowały typowe dla niego siedliska (posusz stojący i leżący). Należy jednak zaznaczyć, że badania dotyczyły tylko niewielkiego fragmentu obszaru (17% powierzchni obszaru Natura 2000 Nad Husowem PLH180025) znajdującego się poza Lasami Państwowymi. Z uwagi na brak potwierdzenia gatunku w obszarze zagrożenia, cele i działania ochronne nie zostały sformułowane.

Krasopani hera *Euplagia quadripunctaria* to motyl przeważnie spotykany w dolinach rzek, gdzie preferuje niewielkie polany lub skraje lasów. Stwierdzono jedno stanowisko tego gatunku. Znajduje się ono na wilgotnym poboczu (w sąsiedztwie jest potok) drogi gruntowej, położonej między Hadlami Szklarskimi a Grzegorzówką. Zagrożeniem dla gatunku jest zaniechanie, brak koszenia oraz sukcesja. Brak okresowego koszenia powoduje zarastanie obszarów dogodnych dla sadzka. Z zagrożeń potencjalnych podano obecność gatunków inwazyjnych, ekspansywnych oraz niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak. Wśród celów działań ochronnych znalazły się:

- Utrzymanie co najmniej 1 stanowiska gatunku w obszarze oraz obecnej liczebności populacji (na poziomie min. 2 osobniki).
- Poprawa wskaźnika „występowanie rośliny pokarmowej” do poziomu oceny FV. Występowanie co najmniej kilkudziesięciu kęp sadzka w odległości nie większej niż kilka metrów jedna od drugiej.

Jako działania ochronne zaproponowano koszenie/ściananie z wywiezieniem biomasy oraz usuwanie krzewów i samosiejek drzew. Nie przewidziano działań związanych z uzupełnieniem stanu wiedzy, uznano, że jakość danych jest wysoka (G), a stopień rozpoznania terenu objętego planem pod kątem występowania przedmiotu ochrony w ramach przeprowadzonych badań terenowych jest pełny.

Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* gatunek związany z wilgotnymi łąkami i torfowiskami niskimi i okrajkami w obrzeżach zbiorników i cieków wodnych. W obszarze objętym opracowaniem stwierdzono dwa stanowiska gatunku. Jednym jest podmokła łąka w dolinie potoku Tarnawka, drugim wilgotna polana śródleśna porośnięta rzadkimi krzewami, przylegająca do potoku Mleczka, przy utwardzonej drodze pomiędzy Hadlami Szklarskimi, a Grzegorzówką. Zagrożeniem dla gatunku jest zmiana warunków siedliskowych miejsc występowania, w tym przede wszystkim sukcesja krzewów (zwłaszcza wierzby), a także roślinności zielnej, w tym nawłoci późnej, gatunku inwazyjnego. Zagrożeniem potencjalnym są gatunki inwazyjne – nawłoc późna *Solidago gigantea*, niecierpek gruczołowaty *Impatiens glandulifera*. Jako cele działań ochronnych zaproponowano:

- Utrzymanie co najmniej 2 stanowisk gatunku w obszarze oraz obecnej liczebności populacji (na poziomie min. 8 osobników).
- Utrzymanie ekstensywnych form użytkowania łąk (na minimum 2 stanowiskach).
- Utrzymanie wskaźnika „rośliny nektarodajne” na poziomie oceny FV.

Analizując występujące w obszarze zagrożenia oraz ich charakter zaproponowano jako działania ochronne – koszenie/ściananie z wywiezieniem biomasy oraz wypas. Nie przewidziano działań związanych z uzupełnieniem stanu wiedzy, uznano, że jakość danych jest wysoka (G), a stopień rozpoznania terenu objętego planem pod kątem występowania przedmiotu ochrony w ramach przeprowadzonych badań terenowych jest pełny.

Modraszek nausitous *Phengaris nausithous* gatunek spotykany często na łąkach trzęślicowych *Molinion*, a czasem również na suchszych łąkach *Arrhenatherion* oraz zbiorowiskach ziółoroślowych *Filipendulo-Geraniatum*. Na obszarze objętym opracowaniem nie stwierdzono stanowisk gatunku. Występowały jednak odpowiednie płaty siedlisk z gatunkiem żywicielskim gąsienic, tj. krwiściągami lekarskim *Sanguisorba officinalis*. Należy jednak zaznaczyć, że badania dotyczyły tylko niewielkiego fragmentu obszaru (17% powierzchni obszaru Natura 2000 Nad Husowem PLH180025) znajdującego się poza Lasami Państwowymi. W związku z brakiem stwierdzenia gatunku, zagrożenia, cele i działania ochronne nie zostały sformułowane.

Modraszek telejus *Phengaris teleius* gatunek motyla bardzo często spotykany z modraszką nausitous. Gąsienice żerują na kwiatostanach krwiściągu lekarskiego *Sanguisorba officinalis*. Na obszarze objętym opracowaniem nie stwierdzono stanowisk gatunku. Występowały jednak odpowiednie płaty siedlisk z gatunkiem żywicielskim gąsienic, tj. krwiściągami lekarskim *Sanguisorba officinalis*. Należy jednak zaznaczyć, że badania dotyczyły tylko niewielkiego fragmentu obszaru (17% powierzchni obszaru Natura 2000 Nad Husowem PLH180025) znajdującego się poza Lasami Państwowymi. Z uwagi na brak potwierdzenia gatunku w obszarze zagrożenia, cele i działania ochronne nie zostały sformułowane.

Traszka karpacka *Lissostriton montadoni* gatunek nie stwierdzony w obszarze objętym opracowaniem. Należy jednak zaznaczyć, że badania dotyczyły tylko niewielkiego fragmentu obszaru (17% powierzchni obszaru Natura 2000 Nad Husowem PLH180025) znajdującego się poza Lasami Państwowymi. Traszka karpacka jest gatunkiem typowo górskim, a wszystkie wyżej położone tereny Obszaru są administrowane przez LP. Brak stwierdzenia na niżej położonym terenie może zatem wynikać z wymagań biologiczno-ekologicznych tego gatunku, czyli braku odpowiednich siedlisk. W związku z brakiem stwierdzenia gatunku zagrożenia, cele i działania ochronne nie zostały podane.

Kumak górski *Bombina variegata* jest gatunkiem wybitnie górskim, spotykanym zwykle powyżej 300 m n.p.m. Nie ma wyraźnych, silnych preferencji w odniesieniu do siedlisk łąkowych. Występuje na łąkach, w lasach mieszanych i łęgowych, rzadziej na terenach zabudowanych. Na obszarze objętym opracowaniem stwierdzono dwa stanowiska tego gatunku. W obu przypadkach były to bardzo małe, efemeryczne, płytkie zbiorniki, położone na łąkach, w sąsiedztwie lasu. Stanowiska zlokalizowane były w okolicach miejscowości Handle Szklarskie i Manasterz. Z zagrożeń rzeczywistych podano wyschnięcie i sukcesję. Z potencjalnych zagrożeń należy wymienić sukcesję oraz nagromadzenie materii organicznej. Za cel działań przyjęto utrzymanie co najmniej 2 stanowisk gatunku w obszarze oraz obecnej liczebności populacji (na poziomie min. 20 osobników). Z działań ochronnych zaproponowano zachowanie siedlisk gatunku. Nie przewidziano działań związanych z uzupełnieniem stanu wiedzy, uznano, że jakość danych jest wysoka (G), a stopień rozpoznania terenu objętego planem pod kątem występowania przedmiotu ochrony w ramach przeprowadzonych badań terenowych jest pełny.

W planie zadań ochronnych nie wskazano zapisów o konieczności dokonywania zmiany dokumentów planistycznych. Analizowane dokumenty planistyczne nie zawierały zapisów mających wpływ na przedmioty ochrony występujące w obszarze Natura 2000 Nad Husowem

PLH180025.

W czasie prac nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zaistnienia przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla Obszaru Natura 2000 Nad Husowem PLH180025. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w Obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa. Komunikacja z zainteresowanymi stronami w procesie przygotowania projektu PZO dla Obszaru opierała się o stronę internetową RDOŚ w Rzeszowie <http://rzeszow.rdos.gov.pl/>. Zamieszczano tam informacje o projekcie nr POIS.02.04.00-00-0193/16, postępie prac nad projektem planu, wykonawcy, terminach i miejscach spotkań oraz obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dn. 20 marzec 2020 r. o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nad Husowem PLH180025. Obwieszczenie ukazało się również w prasie lokalnej oraz przesłano zawiadomienia do Urzędów Gmin. Podstawowe znaczenie dla komunikowania się grupami interesu, osobami i instytucjami w różny sposób związanymi z Obszarem mają spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy. Zaproszeni do niego zostali przedstawiciele wszystkich jednostek samorządowych, organizacji społecznych związanych z ochroną przyrody, instytucji zajmujących się w skali województwa planowaniem przestrzennym, zarządzaniem wodami powierzchniowymi etc., a także podmioty prowadzące działalność w obszarze i jego sąsiedztwie. O terminach, miejscu i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy byli powiadamiani przez RDOŚ w Rzeszowie za pośrednictwem poczty tradycyjnej, elektronicznej oraz telefonicznie. Informacje o spotkaniach zamieszczane były także na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie oraz w właściwych miejscowo Urzędach Gmin. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, wykonując dyspozycje przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, którego celem jest: „zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000”, zorganizował i przeprowadził z udziałem Wykonawcy projektu planu, cykl spotkań dyskusyjnych, na które każdorazowo zapraszano wszystkie kluczowe z punktu widzenia ochrony obszaru grupy interesu, organy administracji publicznej oraz zainteresowane osoby prawne i fizyczne. Zaproszeni przedstawiciele organów, instytucji oraz podmiotów zainteresowanych ochroną obszaru, stworzyli tzw. Zespół Lokalnej Współpracy tj. grupę roboczą, współpracującą z organem sprawującym nadzór nad obszarem, w celu zapewnienia pełnej transparentności procesu planistycznego oraz możliwie jak najszerszego udziału społeczeństwa w opracowaniu treści i ustaleń do sporządzanego projektu dokumentu. Spotkania warsztatowo-dyskusyjne, odbyły się, według następującego harmonogramu:

I spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) odbyło się 31.07.-14.08.2020 r. w formie korespondencyjnej ze względu na ogłoszony Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników Zespołu Lokalnej Współpracy. W ramach I spotkania ZLW na stronie RDOŚ w Rzeszowie pod adresem <http://rzeszow.rdos.gov.pl/nad-husowem-plh180025> udostępnione zostały:

- założenia do projektu planu zadań ochronnych;
- opis metodyk inwentaryzacji oraz oceny stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony i proponowanych przedmiotów ochrony wraz ze wzorami kart obserwacji;
- uzupełniony szablon dokumentacji planu w części dotyczącej pierwszego etapu.

Udostępnione zostały również prezentacje przygotowane przez:

- RDOŚ Rzeszów - Zamawiającego, przedstawiające szczegółowe informacje na temat realizowanego projektu, kontaktu do Zamawiającego i Wykonawcy PZO, cyklu spotkań dyskusyjnych oraz harmonogramu prac nad projektem;
- Usługi Ekologiczne Alojzy Przemyski – Wykonawcę prac nad PZO, przedstawiające ogólne informacje na temat sieci obszarów Natura 2000 w Europie, w Polsce i w województwie podkarpackim oraz szczegółowe informacje na temat charakterystyki obszaru Natura 2000 Nad Husowem, przedmiotów ochrony, metodyk inwentaryzacji i oceny stanu siedlisk przyrodniczych i stanu gatunków zwierząt.

II spotkanie ZLW odbyło się w trybie on-line w dniu 04.03.2022 r. o godz. 10:00, za pośrednictwem aplikacji Microsoft Teams, co wynikało z ograniczeń organizowania zgromadzeń publicznych, wprowadzonych w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19, a także w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników Zespołu Lokalnej Współpracy. Organizatorem spotkania była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Celem spotkania było:

- przedstawienie wyników inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt wymienionych w Standardowym Formularzu Danych obszaru oraz proponowanych przedmiotów ochrony,
- przedstawienie stanu zachowania przedmiotów ochrony,
- identyfikacja i analiza zagrożeń istniejących i potencjalnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Nad Husowem,
- omówienie celów działań ochronnych i działań ochronnych zaproponowanych dla poszczególnych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Nad Husowem,
- przedstawienie propozycji zmian i zapisów do aktualnie obowiązującego Standardowego Formularza Danych,
- przedstawienie korekty granic dla obszaru Natura 2000 Nad Husowem, które polegały na dosunięciu granicy obszaru do działek ewidencyjnych i wydzieleń leśnych, celem jej uczynienia.

III spotkanie ZLW odbyło się w trybie on-line w dniu 10.06.2022 r. o godz. 10:00, za pośrednictwem aplikacji Microsoft Teams. Organizatorem spotkania była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Celem trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy było zaprezentowanie:

- 1) ostatecznego wykazu siedlisk, gatunków i ich ocen, uwzględnionych m.in. w projekcie nowego SDF;
- 2) najważniejszych danych przewidzianych w sprawie ustanowienia PZO:
 - a) nowa delimitacja Obszaru;
 - b) rozmieszczenie przedmiotów ochrony;
 - c) stwierdzone zagrożenia rzeczywiste i potencjalne;
 - d) cele i opis działań ochronnych;
- 3) uwag do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 4) harmonogramu dalszych prac nad PZO.

Protokoły oraz prezentacje z powyższych spotkań były umieszczane na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie.

Celem spotkań dyskusyjnych było wypracowanie przez ich uczestników wspólnej wizji, celów ochrony obszaru Natura 2000 uwzględniającej zarówno obowiązek ochrony przedmiotów ochrony, jak również potrzeby i oczekiwania osób oraz podmiotów

korzystających z obszaru. Wnoszone na bieżąco, w trakcie prac Zespołu Lokalnej Współpracy uwagi i wnioski zostały przeanalizowane i uwzględnione w ostatecznej wersji projektu dokumentu, który następnie poddany został, zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze konsultacji społecznych, na zasadach określonych ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Obwieszczeniem z dnia 21 września 2022 r. znak: WPN.6320.2.3.2020.KB.66, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie w dniu 22 września 2022 r., a także ukazało się drukiem w lokalnej prasie 26 września 2022 r. Było ono również wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędach Gmin: Kańczuga, Jawornik Polski, Łańcut, Markowa, Chmielnik, Hyżne w dniach od 21 września 2022 r. do 25 listopada 2022 r. Obwieszczenie wywieszono również na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w dniach od 21 września 2022 r. do 14 października 2022 r. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Ich zestawienie wraz z informacjami, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie uwzględnione zawarto w tabeli nr 1.

Tabela 1. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w wyniku 21-dniowych konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
1.	W przypadku siedliska 9170 uzupełniono cele dla wszystkich wskaźników za wyjątkiem „wieku drzewostanu”. Nie ma też w uzasadnieniu informacji o powodach rezygnacji – czy to przeoczenie czy zdecydowano z niego zrezygnować?	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga została uwzględniona.	Cele zostały uzupełnione o wskaźnik „wiek drzewostanu”.

W związku z pismem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 11 stycznia 2023 r., znak: DZP-WO.630.1.84.2022.SW, w sprawie zmiany Standardowego Formularza Danych (dalej: SDF) obszaru Natura 2000 Nad Husowem, dodano siedliska 9110 jako nowy przedmiot ochrony. Dlatego konieczne było przeprowadzanie ponownego udziału społecznego.

Obwieszczeniem z dnia 2023 r. znak:, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie w dniu 2023 r., a także ukazało się drukiem w lokalnej prasie 2023 r. Było ono również wywieszono na tablicy ogłoszeń w Urzędach Gmin: Kańczuga, Jawornik Polski, Łańcut, Markowa, Chmielnik, Hyżne w dniach od 2023 r. do 2023 r. Obwieszczenie wywieszono również na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w dniach od 2023 r. do 2023 r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie **nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski dotyczące przedmiotowego projektu zarządzenia.**

Karta projektu planu zadań ochronnych zamieszczona została również w publicznie dostępnych wykazach, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w dniu 2023 r. Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, uzgodniono również z Wojewodą Podkarpackim w dniu 2023 r.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1) Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem zarządzenia jest wypełnienie zobowiązań prawa wspólnotowego i polskiego odnośnie zapewnienia właściwego (sprzyjającego) stanu ochrony na obszarach Natura 2000. Zgodnie z art. 3 Dyrektywy Siedliskowej, spójna Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 ma umożliwić zachowanie siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I i siedlisk gatunków wymienionych w załączniku II w stanie sprzyjającym ochronie w ich naturalnym zasięgu lub tam, gdzie to stosowne - odtworzenie takiego stanu.

Natomiast zgodnie z art. 6 Dyrektywy Siedliskowej dla specjalnych obszarów ochrony państwa członkowskie ustalą konieczne działania ochronne obejmujące, jeśli zaistnieje taka potrzeba, odpowiednie plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych obiektów bądź zintegrowane z innymi planami rozwoju oraz odpowiednie działania prawne, administracyjne lub oparte na dobrowolnych umowach, korespondujące z ekologicznymi wymaganiami rodzajów siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I lub gatunków wymienionych w załączniku II żyjących w tych obiektach.

Ponadto zgodnie z art. 11 Dyrektywy Siedliskowej Państwa członkowskie podejmą monitorowanie i nadzór stanu ochrony siedlisk naturalnych i gatunków, o których mowa w art. 2 Dyrektywy siedliskowej, natomiast zgodnie z art. 17 Dyrektywy Siedliskowej mają obowiązek

raportowania co 6 lat na temat wprowadzania w życie działań podejmowanych na mocy dyrektywy.

Celem zarządzenia jest zatem zachowanie właściwego stanu ochrony lub dążenie do odtworzenia właściwego stanu zachowania przedmiotów ochrony występujących w Obszarze. Zostanie to wypełnione poprzez zaplanowanie i realizację działań ujętych w niniejszym zarządzeniu. Zarządzenie pozwoli również na monitorowanie przedmiotów ochrony oraz będzie ważnym przyczynkiem do raportowania.

2) Konsultacje społeczne

Projekt wymaga konsultacji społecznych. Ich zakres został opisany powyżej.

3) Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 Nad Husowem PLH180025. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie, w tym działań monitoringowych, w okresie 10 lat, wyniesie łącznie około 700 tys. zł.

4) Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na rynek pracy. Zarządzenie nie przewiduje jakichkolwiek ograniczeń dla rynku pracy. Realizacja zarządzenia może natomiast stworzyć okresowe miejsca pracy.

5) Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

6) Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie w jakikolwiek sposób na sytuację i rozwój regionów. Może przyczynić się do zwiększenia wartości przyrodniczej obiektu a przez to do podniesienia i utrzymania jego atrakcyjności turystycznej.

7) Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zarządzenie jest zgodne z prawem Wspólnoty Europejskiej, co więcej, jest wypełnieniem zobowiązań prawa Unii Europejskiej, o czym wspomniano w pkt. 1.